Madeni Eşyasanayii ve asgari ücret davası

Sendikalar arasında görüş ayrılığına SEBEP OLDU

Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikasının gayrı organıdır.

İdarehane : İstanbul Cağaloğlu, Nuruosmaniye Caddesi No. 33

TELEFON : 27 21 39

28 EKİM 1958

MADEN-İŞ

Birlikten Kuvvet Doğar

Asgarî ücret mevzuunda Çalışma Bakanlığından gelen bir yazı üzerine başlayan sendikalar arası anlaşmazlık henüz neticelenmedi. (Yazısı 4. de)

YIL : 2 — SAYI : 31 | ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR | FİATI : 15 Kuruş

T. Demir döküm işyerinde baskı ve işten çıkarma

Ucretlere zam isteği, işvereni işçi aleyhine faaliyete geçirdi

Zam isteği Hakem Kurulunda Müdafaa edildi — Kenan Duman'ın, işe iadesi için teşebbüse geçildi — İş Kazası artıyor

Türkiye Demir döküm fabrikasında son günlerde çeşitli olaylar cereyan etmiş ve sendika, birbiini takib eden tebliğler yayınlamıştır.

Olaylar Maden - İş sendikasının ücretlere zam isteği ile başlamıştır. Kesin uzlaşma toplantısında sendika temsilcileri

İşçiler işe alınırken hakiki değerleri dikkate alınmıyarak çok düşük ücret verildiğini, bilhassa son zamanlarda piyasadaki mübrem ihtiyaç maddelerinin fiatlarında mühim artmalar olduğunu, Fabrikanın hemen hemen vesaitsiz bir semtte olması dolayısiyla yaya yürümek yada fazla vesait ücreti ödemek mecburiyetinde olduğunu fabrikanın henüz temelleri atılırken, Bakırköy ve Zeytinburnu Emaye Fabrikaları ile Şakir Zümre Fabrikasından üstün menfaat vaadı ile getirilen işçilerin dahi bugün durumlarından müşteki olduğunu ileri sürerek ücretlere yapılacak yüzde 50 zammın bile kifayetsiz olduğunu belirtmiş ve mutlaka zam yapılmasını istemiştir.

İşveren vekili müdür Burhan Günergun zam verilemiyeceğini bildirmiştir.

Sendika derhal tebliğde işçilere şunu duyurmuştur:

"Bu durum karşısında Müdür. Burhan Günergun ve adamları, sizleri Sendikadan soğutmak ve Sendikadan ayırmak (Devamı 2. de)

Ar Çelik zam için kararsız

Yeni bir kesin uzlaşma olmazsa Hakem Kurulunda zam isteği görüşülecek

Ar çelik işyerinde Maden - İş ücretlere zam için toplulukla iş uyuşmazlığı çıkarmıştır.

İş müfettişlerinden Fikret Alyanak ve İsmet Atay'ın da katıldığı kesin uzlaşmada Sendika yüzd e50 zam istemiştir. İşveren ileride zam yapabileceğini bildirmiştir. (Devamı 2. de)

Değirmisazda KÖMÜR İŞÇİLERİ işçilere zam sağladı

7,5 lira kadar ücret alanlara o/o 10 lira alanlara o/o 8 zam yapıldı

Değirmisaz, (Hususî) — Değirmisaz Kömür İşçileri Sandikası ile G.L.İ. Değirmisaz mıntakası arasında işçi ücretlerine seyyanen yüzde 60 nisbetinde zam yapılması hakkında çıkan toplulukla iş ihtilâfını rüyet ve tezekkür etmek üzere Kütahya Valiliğinden vaki davet üzerine.

Kütahya Valisi Fahrettin Gömülünün reisliği altında.

1 — Eskişehir bölge çalışma müdürü Şerafettin Çalışkan,

2 — Kütahya hukuk işleri müdürü Sabit Şevki Şeren,

3 — Kütahya Ziraat Bankası müdürü Abdullah Serkmen,

4 — Kütahya İş Bankası Müdürü Cevdet Coşkundan teşekkül eden iş ihtilâfları vilâyet hakem kurulu Kütahya hükûmet konağında 26.9.1958 günü saat 14 te toplandı. İşveren müesseseyi Hikmet Öken Sendikayı Mustafa Orha, Kemal tezelli ile Ahmet Öz Akşehir temsil ettiler. Kurul tarafların müdafaalarını dinleyerek işçi taleplerini haklı görmüş:

1 — Çıplak yevmiyeleri 7,5 liraya kadar olan işçilere yüzde 10 nisbetinde,

2 — Çıplak yevmiyeleri 7,51 liradan 10liraya kadar o- (Devamı 2. Sayfada)

işçilerin Çalışma bakanından istediği belli başlı hakları

İlk önce Türk İş Başkanı Nuri Beşer, sonra da İstanbul İşçi Sendikaları Birliği harekete geçti ve haklarını dile getirdi

Bütün Türk işçilerinin gerçekleşmesini arzu ettiği dâvaların başında ücretlere zam yapılması ve grev hakkının tanınması gelmektedir. Bunlar ve halli gereken müşkülleri Nuri Beşer etraflıca izah etmek lüzumunu duymuş bir basın toplantısı yapmıştır.

Bunu tâkiben İstanbul İşçi Sendikaları Birliği de bir muhtıra hazırlıyarak, Çalışma Bakanı Vekili Haluk Şaman'a sunmuştur. Bu önemli iki vesikayı 3. üncü sahifede bulacak ve isteklerinizin dile geldiğini göreceksini.

(Lütfen 3. üncü sahifeye bakınız...)

Geziye çıkanlardan Kemal Türkler

Ampul fabrikası işçileri zam aldı

General Elektrik fabrikası, işçi ücretlerine zam yapmıştır. Bunun üzerine iş yeri baş mümessili Muhlis Ar, sendikaya bir mektup göndererek şunu belirtmiştir:

"1957 senesi Aralık ayında (Devamı 4. de)

Örnek hareket

Toptası Cezaevinden, Sendikaya aidat gönderen işçi

Maden - İş Sendikasına gönderilen aşağıdaki mektup sendikanın önemi bakımından güzel bir örnek teşkil etmektedir. Aynen bildiriyoruz:

"Ben, Ayvansaray'daki ticaret ve sanayi ve demir işleri T. A. elnin aşçıbaşısıyım.

Bundan bir müddet evvel (Devamı 2. de)

İzmirden kısa kısa Haberler

İzmirden bildiriliyor:

* Döküm Limited Ortaklığ.nde 14.10.1958 günü işçi mümessili seçimi yapılmıştır. Send.kamız adayları kazanm.şlardır. Kazananlar; asil: İsmail Nalcıoğlu (idare heyeti üyesi), İsmail Lerle., yedekler: Necati Kökend.r, Halil Kolbaş. Muvaffakiyetler dileriz.

* Sümer Makine Fabrikası işçi.er.ne 30 Ağustos haftalığını eksik ödediğinden iş erene birkaç kere ödemesi söylendiyse de durumla ilgi.enmediği görülen iş yeri, Çalışma Bölge Müdür.üğüne şikâyet edilmiştir. Kısa zamanda işçiler ks.k ö.lenen ücretlerini acaklardır.

Bornovada kurulu Mustafa Doğüstü iş yerinde 24 i.çi çalışmasına rağmen işçi mümessilleri olmadığı tesbit ed.lmiş ve mümessil seçimi yapmaları için Çalışma Bölge Müdürlüğüne durum bildirilmiştir.

* Çınarlıda kurulu Yumlu makine fabrikasında çalışan bekâr işçiler evlendikleri zaman vergi durumlarında, çocuklu oldukları vakit de istifade etmeleri icapederken iş yeri muhasebesi bu farkları kendi lehine kullanmay tevessül ettiği tesbit edilmiştir. Çalışma Bölge Müdürlüğüne durum bildirilmiştir.

İstanbuldan

* Darphane işçileri 25 senes.ni dolduran işçilere dahilî tl:matnameleri gereğince b.r aylık ikramiyelerini is:emektedirler.

* Eyüp Silâhtarağa Alibey köyü yolu üzerinde kurulu Türk demir döküm fabrikası işç.lerinden Fikriye Kocaçayır sekiz aylık gebe olup hasta olduğu için iş veren tarafından işine nihayet verilmiştir.

* Türk demir döküm fabrikası işçi mümessillerinden Aydın Mercan, işçilerin kanunî haklarını arayamadığını itiraf ederek mümessil:kten istifa etmiştir.

Hukuk köşesi

Çalışma mevzuatının doğuşu ve Türkiye'de gelişme safhaları

Yazan: Bedri SÜNGÜTAY

18 inci asrın sonlarından itibaren başlayan sanayii inkılâbı ile beraber her memleketin çalışma hayatında da büyük bir gelişme göstererek içtimaî bünyesi içinde müesseselerini kurmuştur. Buhar kuvveti ve elektrik enerjisi sayesinde büyük sanayileşme hareketleri bir taraftan içtimaî sefaleti arttırıyor, sanayileşmenin doğduğu işsizl.k sebebiyle iş şartları gittikç eağırlaşıyor, ücretler düşüyor, babanın yanında kadın ve küçük çocuklar madenlerde, yeraltı işlerinde sular içinde ağır ve tehlikeli işlerde çalışmak zorunda kalıyordu. İş müddetleri çok defa insan takatinin dışına çıkıyordu. Hulâsa bu devirlerde iş hayatını düzenleyen bir devlet müdahalesi bulunmadığı için emekle sermaye arasında derin ihtilâf ve çatışmalar oluyordu.

Bu devirlerde liberal doktor:nciler, emek ve sermaye münasebetlerini yalnız iktisadî kanunlara irca etmekte, bu gibi meseleerin kendi kend:ne müdahalesiz hallolunabilecevğine inanıyorlardı, yani emekle sermayeyi başbaşa bırakın, istihsal artacak, bundan da cemiyet faydalanacaktır, deniyordu.

Ancak devletler içtimaî, iktisadî, sıhhî, siyasî ve hukukî sebeplerle işçileri himaye etmek lüzumunu şiddetle duymaya başlamışlardı. Emekle maya başlamışlardı. Emekte istihsalin bir unsuru idi. İşçi ne kadar iyi şartlar altında çalışırsa istihsal de o derece artacaktı, gayri sıhhî şartlar işçiyi yıpratacak, verimi düşürecek; memleket sağlığı ve bekası tehlikeye düşmüş olauaktı. Diğer taraftan işçi sınıfının iktisadî ve fikrî kıymeti arttıkça toplum içindeki siyasî rol vekudretleri de ehemmiyet kesbetmekteydi, nihayet içtimaî adaletsizlik, sosyal güvensizlik, hukuk nizamını da bozabilirdi; işte çalışma hayatını düzenleyen mevzuat ve şartlar altında doğmuş sınaî ilerleme ancak sosyal ilerleme ile birlikte gelişme imkânlarını bulmuştur.

İktisadî liberalizm doktorinlerinin yukarıda anlattığımız görüşleri ve bu meslek sahiplerinin (Sefalet mevcudiyeti, zarurî bir hastalıktır.) sözü de bu suretle tamamiyle kıymetten düşmüş, sosyalist iktisadî doktorinin:n cemiyetler için daha umumî olarak devletin iş hayatını düzenleyici rolü çoktan anlaşılmış bulunmaktadır.

*

Bugün her memlekette çalışma mevzuatı ile iş müddetleri tesbit edilmekte ,çocuk ve kadınların çalışacağı işler tahkik edilmekte, asgarî ücretler tesbit oluımakta, işçi sağlığı ve iş emniyetine ait tedbirler alınmakta, sosyal sigortalar tesis edilmek suretiyle halkın her türlü içtimaî tehlikelere karşı halleri ve gelecekleri tam bir teminat altına alınmaya çalışılmaktadır. İşçi bulma teşkilâtları bir devlet hizmeti olarak kurulmakta, işçi ve iş verenlerin teşkilâtlanma hürriyetleri sağlanmaata, kollektif mukaveleler yapmak ve grev hakkını tanımak gibi iktisadî mücadelede eşit haklar sağlamak yoluna gidilmektedir. Hulâsa işçinin sağlığını, halini, geleceğini garanti tden sosyal müessese - ler devamlı olarak bir tekâmüle ulaşmakta, iş hukuku millî ve milletler arası (çalışma teşkilâtı) sahalarda gün geçtikçe büyük ilerlemeler kaydetmtktedir.

Gelecek yazımızdan itibaren memleketim:zdeki çalışma mevzuatının doğuş ve tekâmül safhaları anlatılacaktır.

T.Demir Döküm işyerinde baskı ve işten çıkarılanlar

— Baş tarafı 1. de —

için bazı teşebbüslerde bulunabilirler. Fakat bögle b:r teşebbüsün ,sizin sendıkaya karşı olan kuvvetli inanç ve imanınız karşısında ,Sabun köpüğü gibı eriyeceğinden emin bulunuyoruz. Çünkü hak b.zimle beraberdi:."

İş ihtilâfını yürüten sendika, işç.ierin hak.larını korurken işyeri işçilerinden temsilc: Kenan Duman da send.kaya büyük hizmetlerd ebulunmuş fakat işveren Kenan Dumanı işten çıkarmıştır. Fakat Maden - İş Sendikası temsilciyi sendikada vazifelendirmiş ve geçim sıkıntısından kurtarmıştır. Temsilcin:n işe iadesi iç:n il hakem kurulu nezdinde teşebbüse geçilmiştir.

İş yerinde ücretlere zam verilmesi için il hakem kurulu 24 Ekimde toplanmıştır.

Toplantıya işyeri temsilcisi olarak Burhan Günergun Sendika temsilcisi olarak Kemal Türkler, Kenan Duman ve Ziya Civan iştirak etmişlerdir.

Bir saat kadar devam etmiş bulunan top.antıda sendika görüşşü o.arak, Işçiler işe alınırken imt.han veya değerlendirme metodu g.bi usullerle işçilerin hakiki ücreti tayin edilmiyerek asgarî ücretle işe alındığı ve böylece muazzam bir ücret adaletsizliği doğduğu bu sebepten bir çok kalif.ye işçinin işten ayrıldığı kalifiye işçilerinin yerlerinde eacem: ışçı çalıştırıldığından hemen hemen her gün vuku bulan kazalarda bir çok işçinin parmak ve el kopmaları veya ezilmeleri olduğu bilhassa son zamanlarda piyasadaki mübrem ihtiyaç maddelerind emühim fiyat artışları olduğu, işçilerin ekseriyetinin mesleki ışçi olduğu Fabrika Vesaitsiz bir bölgede olduğu halde bilhassa erkek işçşilere vesait verilmediği izah edilmiş ücretlere mutlaka yüzde 50 nisbetinde zam yapılması istenmiştir.

Hakem Kurulu İşveren Vekilinden bazı vesaikleri almıştır.

Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler bir haftalık Balıkesir ve Kütahya Seyahatine çıkmıştır. Dönüşünde iş vereninin hakem kuruluna verdiği vesaik sendikaca tetkik edilecek ve gerekli müdafaa yazılı olarak Hakem Kuruluna verilecektir.

Öğrenmek istermisiniz Sendika Ne yaptı?

Yazan: KÂZIM NARMANLI

Kalabalık bir toplatıdayız. Mıstık rahat, sakin sandalyesinde oturuyordu. Arkadaşlar Reisden sırası ile söz alıyorlar konuşuyorlardı. Arkadaşın biri sert bir çıkışla:

— İşde aidatlarını ödemiyorlar, diyorlarki Sendikadan ne gördük.

Yanımda bir gıcırtı oldu, Mıstığın sandalyesi zannettim. Dönünce baktımki mıstığın dişleri gıcırdıyor..

— Ne oluyorsun Mıstık?

Ne olacak Kâzım emmi havale geldi..

— Neden?

— Şu arkadaş balyozla başıma vurdu zannettim.. Mıstığı teskin ettim. Sıra başkanın arkadaşlara cevap vermesine gelmişti. Sağını, solunu iyi kontrol eden başkan hiç telaş etmeden ağır ağır cevapları veriyor, bütün arkadaşları aydınlatıyordu. Sendika ne yaptı? diyen arkadaşasıra gelmişti. Başkan hafif tebessüm ederek:

— Sizin iş yeri eskiden kaç saat çalışırdı?

Bir diğer arkadaş:

— Bellisiz benim evim oradadır..

— Hayır, siz ağzınızla söyleyin de arkadaşlar duysunlar..

— Arkadaşın söylediyi gibi bellisizdi. Öyle gün olurduki onsekiz saat bile çalışırdık.

— Bu çalışmamızın karşılığında fazla bir para alırmıydınız?

— Hayıh!

Şimdi nekadar çalışıyorsunuz?

— Tam sekiz saat.

— Fazla olunca yüzde elli zam alıyor musunuz?

— Evet alıyoruz.

— Elbise ayakkabı?

— Sendika onu da aldı.

— Yemek zammı?

— Evet onları da aldık..

— Peki,demin ne diye öyle konuştunuz?

arkadaş susuyor. Çünkü başkan onu dolduranların tükrüğünü ağzında kurutmuştu. Başkan konuşmasına devam etti:

— Sevgili arkadaşlarım, sendikanın gayalerinin başında üyenin çalışma saatlarının ayarlanması gelir. Biz birkaç işyerinin iş saatını düzelttik. Zaten bu başarılardan sonra sendikanın manasını anladılar. Peşinden ücret meselesi gelir. Bu hususta nasıl çalışıldığına sizler şahitsiniz. Sosyal meselelerde unutmadık arkadaş kendi ağzı ile gördükleri menfaatleri sıraladı. Şurada toplanmış arkadaşlarımın iş yerlerinde bu mücadeleler olmayan yer var mı? pek ender. O da işverenin iyiliğine dayanır. Sendika isteklerini makul karşılar ve işçisine icap edeni yapar. Her yerde bu olmaz, sendika üyesini müdafaa etmek için çalışacaktır. Sizlerin bildiğini tekrarlamak istemezdim, arkadaş mecbur etti. Biryandan da kendilerine teşekkür ederim, sizlerde duymuş oldunuz.

Mıstık rahatlamış bana dönerek:

— Şu bizim başkan amma da sabırlı vesselâm. .

— Nedan Mıstık?

— Duruyor, duruyor, sonra da adamın kendi dediğine kendini mahçup ediyor.

Ne o fikrin değişti?

— Yok canım, üstümden bir dağ kalktı zannettim. Hak doğrunun yardımcısıdır vesselam. Nayse, başkanın elini sıkayım da gideyim vakit gece yarısını geçiyor, yarın iş var malumya..

— Peki Mıstık güle güle..

Mıstık sakin sakin salonu bizlere bıraktı ve yarını düşünerek aramızdan ayrıldı.

Beraber Öğrenelim

Öğrenmek istediğiniz şeyleri çekinmeden bildiriniz, Kâzım Narmanlı. tecrübeli ve bilgili bir arkadaşınız olarak bakınız soruları ne güzel cevaplandırıyor.

Soru: Hakkı Nart:
Devamsızlığı tarif edin.

Cevap: İş kanununun 16 ncı maddesi bu durumu aydınlatmıştır. Devamsızlık da şöyle: Tatili müteakip iki gün, veya 1 ayda izinsiz üç gün işe gelmemek devamsızlık addedilir.

Soru: Mesut İnan:
Pazar tatili sair gün olur mu?

Cevap: İş yeri, iş icabı devamlı çalışmak mecburiyetinde ise münavebe ile hafta arası tatil olur.

Soru: Cevat Başkan:
Sair gün gelemtyen pazar günü çalışırsa yüzde 50 fazla alır mı, almaz mı?

Cevap: Sair gün izinsiz olan arkadaş pazar yevmiyesini kaybeder, fakat fazladan olarak pazar günü fazla mesai yaptırılıyorsa çalıştığı yevmiyeyi alır, yüzde 50 de hakkıdır.

Coru: Mustafa Kolkır:
Sigortalı iş yer:nden ayrılıp ihtiyarlık ödeneğini har:çten ödemek suretiyle ihtiyarlığın ıdevam ettiren tekrar sigortalı iş yerine girerse rahatsızlandığı zaman 150 günü beklemeden ödenek alabilir mi?

Cevap: Hayır, alamaz! Çünkü hastalık ödeneği o müddet zarfında ödenmemiştir. Müddetini doldurması lâzım ki ödenek alabilsin.

Soru: Mehmet Kobak:
İş yerimizin hususî doktoru var, ben oraya muayene olmak mecburiyetinde miyim?

Cevap: İşçi, s'gortalı olduğuna göre sigorta bakmakla mükelleft:r. Sizi mecbur tutamazlar. Fakat hüsnü niyet sahibi iş veren hem sizin iyiliğin'z, hem de sigortaya yardım kabilinden bu işi yapıyorsa, işçi adına kendisine teşekkür ederiz. Yoksa herhangi bir aksilikte sendikamız haberdar edilmel:dir.

Soru: Selâhattin Akıncılar:
Geçen kongreden bu yana sendikamız neler yaptı?

Cevap: Sayın okuyucum. kongreden bu yana severek okuduğunuz Sendika gazetesinde bu malûmat verilmişti. Şimdi size kısaca ikinci bir izahı yapayım:

Eğmir Semt Şubesi: Emet faaliyette, Hisarcık aybaşına kadar açılır,, İzmir tamfaal, çalışmakta, bir müfettiş arkadaş Nazilliye geçti, kısa zamanda oradaki arkadaşların isteği olan şube açılacak, İstanbul dahil:nde açmak isteyip de yerini bulamadığımız iki mühim bölge, Topkapı, Maltepe ve Silâhtarağada açılacak şubeler ki, müteşebbis heyetleri hazır, yer bulunur bulunmaz açılacak, selâmlar.

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
KEMAL TÜRKER
Fikrî, İktisadî, İçtimaî, Gayri Siyasî Gazete
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI

Değirmisaz Kömür İsçileri

— Baş tarafı 1. de —

lanlara yüzde 8 nisbetinde,

3 — Çıplak yevmiyeleri 10,01 liradan daha yukarı olanlara yüzde 5 nisbetinde zam yapılmasına ve bu zamların 11.9.1958 tarihinden itibaren verilmesine ittifakla karar verilmiştir.

Bukarar üzerinde 12 gün zarfında taraflar itirazda bulunabilecekler ise de sendikamız yapılan bu zammı az görmekte ise de memleketin ekonomik durumunu gözönüne alarak iş veren müessese itiraz etmediği takdirde itiraz etmeğe, eğer müessese itirazda bulunduğu takdirde haklı olarak sendika da itirazda bulunacaktır.

Örnek hareket

— Baş tarafı 1. de —

bir suçtan dolayı tevkif edilerek Toptaşı ceza evine gönderildim ve halen oradayım.

Sendikanızın sicil kütüklerinde kayıtlıyım. 9 sene hizmetim olup her ay muntazaman aidatmı ödemekte idim.

Fakat bu son 3 ay zarfında aidatımı ödeyemedim. Buna sebep de aramız açık olan mutemediniz bay Hakkıdır. Benden gelip de istemiyordu.

Şimdi ise toplu olarak aidatımı ödemek arzu ettiğimden tarafınıza ne suretle gönderebileceğimi en kısa bir zamanda aşağıdaki adrese bildirmenizi saygı ile rica ederim.

Adres: Bay Fethullah Elboro; Toptaşı ceza evinde 2 nci kısım - Üüsküdar"

Sendika, cezanın mahiyetini tetkike ve ona göre harekete karar vermiştir. Geçmiş olsun deriz.

Ar Çelik

— Baş tarafı 1. de —

Uzlaşma memurları ise saatte 95-124 kuruş olanlara yüzde 30, daha yukarı olanlara yüzde 95 kuruş zam teklif etmiş, 165-224 kuruş rası oanlara da yüzde 10 zammın uygun oacağını söylemişlerdir. İşverem kesin olarak zam verip veremiyeceğini kararlaştıramamıştır.

İhtilâf, il hakeme intikal edinceye kadar işşveren yeni bir teklifte bulunursa yeniden bir kesin uzlaşma, aksi takdirde il hakem kurulunda müzakereye gidilecektir.

çıkarılan ihtilâflar çoğalıyor

Böge Çalışma Müdürlüğüne geçen yılbaşından itibaren bugüne kadar intikal ettirilmiş bulunan ihtilâflardan 134 kadarının İl Hakem Kurulunda müzakeresi yapılmış ve Yüksek Hakem Kuruluna sevkedilmiş bulunmaktadır.

Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından açıklandığına göre, halen müzakeresi yapılmamış ihtilâf hemen hemen yok gibidir.

İşçi Sendikaları Birliği işçilerin isteklerini Ç. Vekiline Bildirdi

Grev hakkı zarureti, asgari geçim indirimini yükseltme, sigorta kanunlarında ıslahat lüzumu izah edildi

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği yönetim kurulu yeni Çalışma Bakan Vekili Halûk Şaman'a verilmek üzere dilek ve temennilerini teşkil eden bir muhtıra hazırlamıştır.

Bakan 6 Ekim günü birliği ziyaret etmiş, yanında bulunan Türk - İş Başkanı Nuri Beşer, Bakanın sırf ziyaret maksadı ile geldiğini bildirmiştir. Bakan kısa bir sohbetten sonra birlik merkezinden ayrılmıştır.

Sendikalar birliğinin bakan için hazırladığı muhtırada aynen şunlar belirtilmiştir:

TÜRK — İŞ'İ TASVİP

1 — Türkiye İşçi Sendikaları konfederasyonu (Türk - İş) başkanı sayın Nuri Beşerin 24.9.1958 tarihinde Ankarada yaptığı basın toplantısında verdiği beyanatı İstanbul İşçi Sendikaları Birliği olarak aynen tasvip etmekteyiz.

Türk - İş başkanının ortaya attığı meseleler, serdettiği mütalâalar ve tekliflerinde gerçekten Türk işçilerinin ve onun temsilcisi mevkiinde bulunan sendika, birlik ve federasyonların senelerdenberi tahakkukunu arzuladıkları dilek ve temennilerinin tam bir makesidir.

BAKAN'A TEŞEKKÜR

2 — Biz, İstanbul İşçi Sendikaları Birliği olarak, İstanbulda kurulu bulunan, birliğimize bağlı 45 işçi sendikasının ve ona bağlı olan 100 bini aşkın üyelerinin ve dolayısiyle İstanbul işçisinin temsilcisi sıfatiyle gerek Türk - İş başkanının ortaya attığı meseleleri ve gerekse mahallî şikâyet ve temennilerimizi bir kere daha arzetmeye çalışarak siz İstanbul milletvekillerinden ve Çalışma Vekâleti Vekili sayın Halûk Şaman beyefendiden İstanbul hemşehrisi olarak T. B. M. M. nde Türk milletini temsil eden birer mümessilimiz olarak dilek ve temennilerimizin tahakkuku hususunda müzaharette bulunmanızı ricasında bulunacağız.

Malûm olduğu veçhile İstanbul, memleketimizin fikir ve kültüründe olduğu gibi, sanayiimizde de birinci derecede merkez şehirlerimizden biridir. İşçi sigortalarına bağlı olan işçi sayısı takriben 195 bin civarındadır. Bu rakama sigortasız (İş kanunu kapsamına alınmıyan) iş yerlerinde çalışan işçileri de ilâve edersek şehrimizde vasatî 250.000 civarında fiilen sanayiide çalışan işçi mevcudu bulunduğu hakikati ortaya çıkmaktadır. Bu çalışan işçi vatandaşların üçer nüfuslu birer aileye sahip olacaklarını hesaba katarsak, İstanbul nüfusunun hiç olmazsa 2/5 ine tekabül ettiğini müşahade ederiz. Sosyal ve ekonomik hayatımızda mühim bir yer işgal eden işçi zümresinin meseleleri üzerinde durmak, birliğimizin olduğu kadar siz millet temsilcilerinin aslî vazifelerinden birisi olduğuna kani olan idare heyetimiz bu toplantıyı tertip etmiş bulunmaktadır. Şeref verdiğinizden dolayı teşekkürlerimizi arzederiz.

İŞÇİ ÜCRETLERİ VE GEÇİM ŞARTLARI

3 — Emeğini satmak suretiyle aldığı bir miktar ücretten başka bir gelire sahip olmıyan işçinin, halen carî iktisadî şartlar içinde samimiyetle itiraf ve kabul edelim ki bu sür'atle yükselen zarurî istihlâk maddeleri fiyatları karşısında işçinin satın alma gücü günden güne zayıflamaktadır. Sonbir yıl zarfında işçiyi ve ailesine taallûk eden en zarurî istihlâk maddeleri çok pahalılanmıştır. Şöyle ki:

Gıda maddeleri yüzde 70
Giyim maddeleri yüzde 133
Mahrukat maddeleri yüzde 40

Vesait ücretleri ise yüzde 100 artmıştır.

Yukarıda verdiğimiz misalleri resmî istatistikler ilân et mektdeir. Kaldı ki biz alışverişimizi mahalle bakkalından yapıyoruz.

Birçok aile reisi işçiler, okula giden çocuğuna kitap, defter alamamaktadır. Diğer medenî ihtiyaçlarımızı hesaba katmıyoruz.

Mesken dâvası ayrıca üzerinde durulmaya değer bir proplem haline gelmiştir. Taşlıtarla, Eyüp, Zeytinburnu gibi kenar muhitlerde dahi bulabilirseniz — bir odanın kirası 70, iki odanın 150, üç odalı bir evin de aşgari aylık kirası 200 liradır.

Buna mukabil işçi ücretleri, —asgarî ücret komisyonları ile hakem kurullarının çalışmalarına rağmen münferit bazı müstesnalar hariç, bir sene evvelkine nisbetle göze çarpan bir artış kaydedilmemiştir.

Binaenaleyh, Türk - İş başkanının ifade ettiği gibi, bir kanunla işçi ücretlerine yüzde 50 nisbetinde umumî bir zam yapılmasında ve ayni zamanda zarurî istihlâk maddelerinin (Fasulye ve pirinçte olduğu gibi) hiç olmazsa olduğu yerde dondurulması zarureti vardır. Hatırlarda olduğu gibi harb senelerinde yüzde 25 nisbetinde ücretlere umumî bir zam kabul edilmişti...

GELİR VERGİSİ ASGARİ GEÇİM HADLERİNİN YÜKSELTİLMESİ

4 — İşçinin reel gelirine tesir eden faktörlerden birisi de gelir vergisi olduğunu ifade etmek isteriz. İşçi aldığı ücretin yüzde 7 sini işçi sigortaları kurumuna prim olarak ödemektedir. Bunun dışında kalan ücretinden kesilen vergi miktarı akliselim ve mantığa vurduğumuzda vergi miktarının yüksek olduğunu müşahade ederiz.

Hudutsuz kazanç sağlamakta olan büyük çiftçiden vergi alınmazken bir kamyonu ve taksisi (hattâ bu birkaç tane de olabilir) olan ile orta sınıf diye kabul edilen esnaftan 7 bin liralık kazancından muaf tutulurken, ayda 300 lira brüt ücret alan bir işçiden (1-2 çocuklu) senede 295, ayni durumda ve fakat geliri 7000 lirayı bulan diğer bir işçiden yılda 942,60 lira vergi kesilmektedir. Bunun sosyal adalete ne dereceye uyduğunun takdirini sizlere bırakıyoruz. Biz müteaddit vesilelerle ifade ettiğimiz gibi işçinin asgarî geçim hadlerinin yükseltilmesi suretiyle vergi mükellefiyetinin vatandaşlar arasında gelir nisbetinde uygun ve âdil bir şekilde tatbiki zarureti vardır kanaatindeyiz.

Asgarî geçim hadleri hakkındaki teklifimiz şudur:

Bekâr bir işçiden senede 2400,00

Evli, çocuksuz işçiden senede 3000,00

Evli, 1-2 çocuklu işçiden senede 3600,00

Evli, 3 ve daha ziyade çocukludan 4200,00 liralık kazancıdan muaf tutulmasını teklif ve bunun tahakkukunu temenni ediyoruz.

ASGARİ ÜCRET

5 — 3008 sayılı iş kanununun muaddel 32 nci maddesi gereğince Çalışma Vekâleti lüzum gördüğü mahal ve işlerde asgarî ücretin tesbiti cihetine gidilmesi hususunda "Asgarî ücret tesbit komisyonları" teşkil ettirmektedir. Memnuniyetle ifade edelim ki şehrimizde mevcut iş kollarının ekserisinde çalışan işçilerin asgarî ücretleri ya tesbit edilmiş veya tesbiti için komisyonlar faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Ancak meriyette bulunan asgarî ücretlere müteallik talimatnamede asgarî ücretlerin tesbitinde işçiyi tek fert olarak mütalâa etmekte ve asgarî ücretler bu ölçü üzerinden hesaplanıp tesbit edilmektedir.

Filhakika işçiyi fert olarak değil, ortalama 3 nüfuslu bir aile reisi olarak kabul edilmesi ve ücret asgarileri bu esasa göre tesbit edilmesini 20. asrın sosyal anlayışının tabiî

(Sonu gelecek sayıda)

Türk-iş Başkanı gerçek işçi isteklerini dile getirdi

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU BAŞKANI NURİ BEŞER'İN 24.9.1958 TARİHİNDE YAPTIĞI BASIN TOPLANTISINDA TAHAKKUKUNU İSTEDİĞİ MESELELER ŞUNLARDIR :

İŞÇİ ÜCRETLERİNİN GÜNÜN ŞARTLARINA GÖRE ARTTIRILMASI

1 — Türkiyemizde bugün bir hayat pahalılığı vardır ve bu pahalılık her gün biraz daha kendini göstermektedir. Bilhassa 1958 Haziranından bu yana hükûmet tarafından birçok maddelere zam yapılmıştır. Bu zamlar; geçimini zor temin eden Türk işçisini birçok sıkıntı ve mahrumiyetlere katlanmak zorunda bırakmaktadır. Memlktimizde her gün bir yenisinin hizmete girdiğini memnunlukla gördüğünüz sanayi tesislerinde yapıcı bir ruhla çalışan ve çalışacak yurtsever Türk işçisine bu eserleri kıymetlendirecek ve istihsal kapasitesini arttıracak ücret verilmesine, günün hayat şartlarına uygun şekilde geçimini sağlamasına zaruret vardır. Bilûmum işçilerimizin almakta oldukları ücretlere Vekiller Heyeti karariyle yüzde 50 nisbetinde bir zam yapılması bu sıkıntıyı kısmen olsun giderecektir.

Basın mesleğinde çalışan fikir işçilerine çalıştığı gazetelerden bir kaçının bir müddet evvel zam yaptıklarını öğrenmiş bulunmaktayız. Fakat bu zam üç ilâ dört gazete tarafından yapılmıştır .Diğer gazete sahiplerinin de refikleri gibi yanlarında çalıştırdıkları fiki rişçilerine ücret zammı yapmalarını ve kıymetli arkadaşlarımızın daha fazla mağduriyetlerine meydan bırakmamalarını arzu etmekteyiz.

İŞÇİ İKRAMİYELERİ KALKMALIDIR

2 — 1954 iptidasındanberi senede iki defa verilmekte olan işçi ikramiyelerinin kaldırılmasını teklif ediyoruz. Sebep olarak ikramiyelerin tevzii hayat pahalılığınnı artmasına tesir etmektedir,. Şöyle ki; her iki ikramiye tevzi edildiğinde, fırsat düşkünü muhtekirlerin fiyat etiketlerinde hemen bir artış husule getirir ve ikinci veya daha sonraki ikramiyeler tevziinde bu artışlar birbirini kovalar. Devlet sektöründe çalışan işçilere verilen iki ikramiye bu sektör ile hususî sektördeki işçiler arasındaki tefrik anlayışını bertaraf edecektir. İkramiyelerin aylık kazançlara taksim edilmek suretiyle verilmesi ve hususî sektördeki işçileri de içine alacak bir ilâve zammı yapılması lâzımdır.

ÜCRETLİ SENELİK MEZUNİYET

3 — Üç senedenberi hükûmetçe ele alınmış olan ve son rötüşlarının da yapıldığını zannettiğimiz, Türk işçisinin sabırsızlıkla beklediği bu kanunun gitti - geldiden kurtularak T.B.M.M. nin Kasım 1958 içtima devresinde çıkarılıp 1.1.1959 tarihinde yürürlüğe girmesinde isabet olacağı gibi Çalışma Vekâleti makamını işgal eden Vekillerin Türk işçilerine vâdetmiş oldukları bu husus da yerine getirilmiş olur.

ASGARÎ ÜCRET

4 — Memleketimizin hemen hemen her vilâyetinde geçim şartları birdir. Ticaret Vekâletince ilân edilen fiyat endeksleri bize bu inancı vermektedir. Buna mukabil asgarî ücret komisyonlarında tesbit edilen ücretler birbirini tutmamaktadır. Zaman zaman mahallî komisyonların tesbit ettiği ücretlerin yüksek asgarî ücret komisyonunda daha düşük şekilde karara bağlanması bizleri müteessir etmektedir. Bunun memleket ölçüsünde ayni seviyede olması ve ücret tesbitinde çalışan işçinin fert olarak ele alınmayıp en az 3 kişilik aile efradının nazarı dikkate alınmasında zaruret vardır.

HAKEM KURULLARI

5 — İl ve yüksek hakem kurullarında heyetin toplanması hususunda zorluklar göze çarpmaktadır, ve bu yüzden de kanunun tayin ettiği müddet içinde kararlar verilememektedir. Bu hususun bertaraf edilmesi için yeni kanuna göre teşkil edilmesi icap eden hakem kurullarına seçilmişlerin vazifeye başlaması lâzımdır. Böylelikle senelerdir çalışmalarında verimli olamayan bilhassa İl Hakem Kurulları kararlarını reddetmekle yarış eden Yüksek Hakem Kurulundan daha verimli ve adilâne kararların çıkması mümkün olacağı kanaatindeyiz.

İŞ MAHKEMELERİ

6 — Memleketimizin bazı vilâyetlerinde işçi ve işveren dâvalarına bakmakla görevli iş mahkemelerinin işleyiş tarzı tatmin edici değildir. Buna sebep de işveren temsilcilerinin heyete katılmayışıdır. Kanuna göre bu kabil dâvalara bir heyet tarafından bakılmaktadır. İşverenleri temsilen duruşmaya katılacak temsilci bulunmadığından işçi temsilcisi de mahkemeden geri dönmek zorunda kalmaktadır. Bu yüzden tek olarak dâvaya bakan hâkim de haklı olarak kararları zamanında verememektedir. Dâva sahibi işçi mağdur olmaktadır. Kanunda tâdilât yapılarak, seçilip de iştirak etmiyen azaya cezaî hükümler konulmalı ve bu hükümler birlikte seçilen heyete tam olarak ödenek verilmelidir ki vazifeye bağlanması mümkün olsun.

KOLLEKTİF İŞ AKTİ

7 — Çalışma Vekâletinde ele alınan ve tasarının tamamlandığını öğrendiğimiz Kollektif İş Akti Kanununun Büyük Mecliste bu devrede kabul edilerek yürürlüğe girmesini beklemekteyiz. Böylelikle memleketimizde ehemmiyetli birer sosyal teşekkül olarak kurulan sendikalarımızın daha verimli faaliyetlerde bulunmaları mümkün olacak, işveren ve işçi münasebetlerinde sendika idarecileri kendilerine düşen hizmeti iyi bir şekilde ifaya çalışacak ve bu hal işçinin huzurla çalışmasını temin edeceği gibi, sanayiimizde de bir inkişaf kaydına âmil olacaktır.

İŞ KANUNU

8 — 1936 da yürürlüğe giren İş Kanunumuz bugünün ihtiyaçlarına cevap verecek halden çıkmıştır. 22 senenin kaydettiği ilerlemeler dikkate alındığı zaman İş Kanununun kısmı azamisinin değiştirilmesi lâzım geldiği kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Bu münasebetle kanu-

(Devamı 4. de)

HİKAYE

Unutulan Şey

Yazan Kâzım Narmalı

Nekadar yürüdüğünün farkında değildi. Ne tarafa gittiği belirsiz, sanki kuru bir yaprak gibi rüzgar istikametini takip ediyor, ne görü - yor, ne de biliyordu.

Tramvay durağına geldi. Elektirik direğine yaslandı. Hâlâ dalgın düşünüyordu. Birden sarsıldı. Biri çarp - mışdı.

— Pardon, afedersiniz!

Bunu söyliyen genç, yakışıklı bir talebe idi. Gözleriile ona acıyarak bakıyor, hem de özür diliyordu.

— Zararı yok! sizin çarpışmanızda ne olurki? Felek bize her yandan çarpti.

— Müessir olmayın efendim, herşey düzelir.

— Evet düzelir amma.

Eli, boş olan ceketinin kolunda dolaştı Yalnız, kolu yerine gelmiyecekti.

— Mektebe mi gidiyorsu - nuz?

— Hayır efendim, Mektepler tatil, Bu gün bayram.

— Ha sahi! Bu gün bay-ram..

Yine derin derin düşünmeye başladı. Sekiz ay evvelki. Neş'eli, çalışkan bir insandı. Çalıştığı fabrikanın ustabaşısı idi. Herşeyi seviyor, yardımına koşuyordu. Etrafındakiler de onu sayıp seviyorlardı. Bir gün kulakların can kurtaran arabalarının sesini duydu. Arkadaşları feryadediyordu. gözlerini açtığı zaman kolunu yerinde olmadığını gördü. hastahane duvarlarına tebkalbu gölgesi aksediyordu. günlerce sonra sevdiği kız geldi. kendisine, "artık sen bir işe yaramaz - sın, ben kuvvetli iki kol arasında sevilmek isterim,,, deustaymış, üstelik de çok yalar "yazık oldu, kıymetli bir kışıklı,, diyordu. baş doktor elimizden ne gelirki? dişli - ler koldahayır bırakmamış,, demişti. Patronun yaptığı muameleye hayret etmişti. Neden öyle yaptı? diye düşünmüş "Beni diye tekrarladı. Olaylar sinema şeridi gibi gözünün önünden geçiyordu. Bayram namazından sonra Patronunu gitmek isteyi şininiki sebebi vardı. Biri yıllarca ekmeğini yemişti bir de bayramdı. elini öpmek istiyorum. kapıyı vurdu Hiz - metçi açtı. Beyi sordum.

— İçerde.

dedi.

Salona girdi oturanların hep hatırı sayılır insanlardı. Patronun eline eğildi. o: "ne ye geldin buraya?,, diye çıkışdı. sert, ters tavırlı idi.

— Bugün bayram,, gelmek haktır, dedi.

— Ne hakkı be adam?

Kolunu kaybetmişti, insan olduğundan utanıyordu.

— Şey efendim, bayram namazından çıktım da. hiçbir yere uğramadan sizi görüp elinizi öpmek istedim.

— Alın şunu..

— Ben dilenmeye gelmedim. hem o kâğıt paralar, tanıyamadığım elinizden çok aldım. şimdi ise karşılıksız para almak adetim değildir.

— Kolunuz için,

Dünya gözümde karardı. Bayram sabahı şu hale bak diye söylendi.

— Evet beyfendi verdiniz inkâr edemem. Üçyüz lira. Lâkin kolumu aldınız ben bunları hatırlamak istemez - dim Sizin niyetinizin bozukluğuna hayret ettim yazık - lar olsun.

— Bir de hakaret ha!..

— Terbiyem müsaade etmez hakarete. misafirleriniz halinize acıyorlar. onların kararı benim için çok önemlidir.

Teselli ederek dışarı çıkardılar. Yeni ustabaşısı Aziz de oradaydı. Hatıralarının burasına gelince durdu.

Artık düşünmek istemiyorum, ya sevmeli veyahutta ölmeli, dedi.

— Son kelimeniz hoşuma gitti.

— Ne kelimesi efendim?.

— Demindenberi yanınızda duruyor ne düşündüğü - nüzü kendi kendime soruyordum. Artık siz de içinizi dışarıya vurdunuz. Son kelimeleri sesli olarak söylediniz. Kolsuz olmak size birşey kaybettirmez, çünki siz çalışan değil çalıştıransınız.

— Aman efendim..

— Hadi ustam gidelim, ben de işverenim. Benim fabrikamın ustabaşılığını yapmanı senden rica ederim Yemeği bizde yiyelim.

Birbirinin kıymetini bilen iki insan yılların nasıl geçtiğini anlıyamamışlardı. İşveren Hulusi bey yatağında nefeslerini alıp Verirken Fazıl ustaya şöyle söylüyordu.

— Evladım kızımı ve iki torunumu sana emanet ediyorum, onlara iyi bakacağından eminim. Kızımı bu güne kadar mesud ettin, bundan sonrada öyle olun.

Fazıl usda nemli gözlerle Hulusi beye sarıldı:

— Baba baba: sen yalnız benim ve kızının babası değildin, bütün çalıştırdığın kimselerin. Hepimizin ağlatıyorsun. İyi insan.! kabrin nur ile dolsun..

Fazıl usta karısını teselli ediyordu:

— Üzülme asil adamın çocuğu! ölüm hepimiz için mukadderdir. yeterki insanlığımızı unutmayalım.

Madeni Eşya Sanayii ve asgâri ücret

Her türlü maden ve halitaların izabesi, tasfiyesi, şekillenririlmesi, sıcak ve soğuk demircilik, demir çelik ve boru fabrikaları ve gemi sanayii dahil iş kollarında kurulu iş yerlerinde çalışan işçilerin asgarî ücretlerinin tesbit edilmesi Çalışma Bakanlığınca Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilmiştir. Asgarî ücretlere ait yönetmelik hükümlerine göre komisyona katılacak sendika temsilcisinin bu iş kolları ile ilgili bütün sendikalar idare heyetlerinin müştereken yapacağı bir toplantıda seçilmesi gerektiği Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından sendikalara bu arada Maden - İş Sendikasına bildirilmiştir.

Maden - İş Sendikası durumu **inuelemiş ve gemi sana -** mu incelemiş ve gemi sana - yiinin maden ve halitalarının izabesi ile başlıyan Maden - İş kolundan ayrı mütalâa edil - mesi gerektiği neticesine varmıştır. Esasen gemi sanayiinde çalışan sendikalar da bu fikri ileri sürmüş ve ona göre hareket edilmiştir.

Genel olarak asgarî ücret komisyonları Bölge Çalışma Müdürünün veya Çalışma teşkilâtına mensup yetki vereceği bir memurun başkanlığında bir işçi ve iş veren temsilcisi ile mahalli ticaret, sanayi ve varsa ziraat odalarının kendi aralarında seçtikleri yetkili temsilcilerinin ve belediye encümeninin seçtiği bir temsilcinin iştirakiyle toplanmaktadır. Komisyona ay - rıca mahalli hükûmet doktoru ile sendikadan gönderilcsek bir üye katılmaktadır. Komisyon temsilcileri birer yıl için seçilmektedir. Bu bakımdan Maden - İş Sendikası geçen - lerde tesbit edilen asgarî ücretin yeniden tesbiti cihetine gidildiğinden evvelce yapılan seçimlerde asgarî ücret komisyonuna gönderilenlerin bu defa da yeni komisyonda vazife görmeleri gerektiğini ileri sürmüş ve bu yolda müracaatta bulunmuştur.

Davit Kohen Hurdacılık Şirketi iş yerinde çalışan işçi mümessillerinden İsmail Duman ve Arif Harman, Maden - İş sendikasına başvurarak şu şikâyette bulunmuştur:

"İş veren Davit Kohen'le konuşmakta iken Rahmi Ir - maksu adındaki işçi geldi ve sendikanın manevî şahsiyetini tahkir edici szler sarfetti. Bu işçi, sendikaya yazılmadığı ve bizler sendikanın yararlıklarını anlattığımız için bize de muğber bulunmaktadırlar.

Hakkında kovuşturma yapılmasını rica ederiz."

Sendika durumu hukuk müşavirine bildirmeye karar vermiştir. Gerekirse dâva açılacaktır.

Ampul Fabrikası

— Baş tarafı 1. de —

yapılan umumî bir zamma ilâveten o zamandanberi zorla - şan hayat şartları karşısında bir miktar daha zam yapılması hakkında işçi mümessillerimiz vasıtasiyle Ağustos ayı sonunda General Elektrik ampul fabrikası müdüriyetine yapılan müracaatımıza karşılık olarak umumî yüzde 10 bir zam yaparak fabrikamız asgarî saat ücretini 150 kuruşa çıkararak bütün işçi arkadaşlarımızı memnun eden General Elektrip ampul fabrikası müdüriyetine ve mümessil arkadaşlarımıza, devamlı yardımlarını esirgemiyen sendikamız idarecilerine candan teşekkürü bir borç biliriz."

Maden - iş'in takip ettiği inkişaflar

* Rapidüs Gazocağı fabrikası iş yerinde açılmış olan iş ihtilâfı Maden - İş Sendikası müsbet neticelendirerek işçi ücretlerine yüzde 10 ile yüzde 50 arasında kademeli olarak zam yapılmasını sağlamıştır.
* Faruk Demirbağ kilit fabrikasında açılmı gbulunan iş ihtilâfı, işçi ücretlerine, çıraklara 100, orta işçilerine 150, ustalara 200 kuruş gündelik ücretlerine zam yapılmasını sağlamıştır.
* Andonzorzo dökümhanesi iş yerinde açılmış olan iş ihtılâfı, Maden - İş Sendikası tarafından neticelendirilerek işçi ücretlerine günde 200 kuruş zam yapılmasını sağlamıştır.
* Miller baskül imalâthanesi iş yerinde çalışan işçilere Maden - İş Sendikası tarafından işçi ücretlerine, işçilerin bu zamana kadar almakta oldukları primleri yevmiyelerine intikal ettirildikten sonra ayrıyeten 2 şer lira gündeliklerine zam almakla iş yerindeki ücretler yüzde 100 arttırılmıştır.
* İbrahim Uzel otomakas fabrikası ile açılmış olan iş ihtilâfı; işçilerin ücretlerine yüzde 10 nisbetinde bir zam alınarak, işçiler lehine neticelendirilmiştir.
* Türk demir döküm fabrikası, Arçelik eşya fabrikalarında açılmış bulunan iş ihtilâfı, kesin uzlaşma toplantılarında da bir neticeye varılmadığından İl Hakem Kuruluna intikal ettirilmiş; toplantısı 24.10.958 tarihinde yapılacaktır.
* Moiz Gabay teneke kutu fabrikasında açılmış bulunan iş ihtilâfı kesin uzlaşma toplantısında da bir neticeye varılamadığından ve ayni zamanda Levent gazocağı fabrikası ihtilâfı da neticelenmediğinden bu da İl Hakem Kuruluna intikal ettirilmiştir.

MADEN — İŞ'İN YENİ ŞUBELERİ DE AÇILIYOR

Nazilli ve Kütahya maden işçileri Maden - İş'e müracaat ederek bulundukları mıntakalarda birer sendika şubesi açılmasını istemişlerdir.

Müracaat eden işçiler mer - keze müteşebbis yönetim kurullarını da bildirmişlerdir.

Kütahyada kurulacak şubenin müteşebbis yöneim kurulu şu işçilerden meydana gelmektedir:

Ahmet Ağrılıoğlu, Hüseyin Yıldırım, Kasım Erdem, Nuri İkikapılı, Müfit Arıcan, Abdülkadir Yenel, Süleyman Zeybek, Mustafa Turan, Ramazan Doğan, Mehmet Dursun, İsmail Uzun, Hilmi Aygen, Ahmet Uğur..

Nazillide kurulacak şube - nin müteşebbis heyeti ise şöyledir:

"Ali Reis, Fikret Samuray, Mehmet Karataş, Arif Atalay, Mevlut Küçük."

Maden - İş Sendikası genel merkez idarecileri, işçilerin arzularını yerine getirebilmek için derhal harekete geçmişlerdir.

Diğer taraftan bu işçilerle Kütahya bölgesi merkez şubesi temasa geçirtilmişlerdir.

lık sağlanacaktır.

TEKSİF FEDERASYONU YENİ İKİ ÜYE KAZANDI

Kayseri ve Ereğli Sendikaları Karara Vardılar, Sümerbank İşçileri İçin Teşebbüse Geçildi

Türkiye Tekstil ve Örme Sanayii İşçileri Federasyonu (Teksif) başkanı Celâl Beyaz, Federasyonun gelişmeleri ve çalışmaları hakkında bir arkadaşımıza şunları bildir - miştir:

"Ankaraya Teksif veda balosu ve Federasyona bir bina aramak için gitmemizden faydalanarak Sümerbank genel müdürlüğü ile de temaslarda bulunduk. İşçi ücretlerine zam yapılması için vâki müracaatımızı teyid ettik.

Bazı bölgelerdeki tekstil işçilerin asgarî ücretlerinin tesbiti için gelen sendika heyetlerine de yardımcı olduk.

İki Sendika Tekrar Federasyona Üye Oluyor

Kayseri ve Konya Ereğlisi Tekstil İşçileri Sendikaları federasyona tekrar üye olmak için müracaatta bulundular.

Bunlardan Kayserideki sendika birkaç yıl önce federasyon merkezi Ankaraya nakledilmediği için üyelikten ayrılmıştı. Alınan kongre kararında, merkez Ankaraya nakledilir nakledilmez iltihak için yönetim kuruluna salâhiyet verilmişti. Bu durum karşısında yönetim kurulu karar alarak federasyona derhal iltihak etmiştir.

Ancak Ereğli sendikası Genel kurulu, yönetim kuruluna böyle bir salâhiyet vermemiştir.

Bunun temini için sendika genel kurulu derhal olağanüstü toplantıya çağırılmıştır."

Türk iş başkanı gerçek işçi isteklerini dile getirdi

(Baştarafı 3. de)

nun bugünün şartlarına uygun şekilde tâdil tekliflerinin Meclise sevkini Çalışma Vekâletinden istemekteyiz.

TEŞKİLÂT KANUNLARI

9 — Çalışma Vekâleti ve İşçi Sigortaları kurumunun teşkilât kanununda değişiklik yapılması lâzımdır. Bölge Çalıuma Müdürlükleri ve bu müdürlüklere bağlı müfettişlerin salâhiyetleri olmalıdır. Kadro kifayetsizliği yüzünden istenilen randıman alınamamaktadır. Bölge müfettişlerini harici tesirlerden kurtaracak ücret verilmelidir. Sigorta şube müdürlerine de bu salâhiyet tanınmalı. Bölge başhekimleri işçi meselelerini yerinde halledecek yetkiye sahip olmalıdırlar. Sigorta hastahanelerinde vazifeli kimselerin, sigortalı işçiye karşı daha mülâyim davranmaları temin edilmeli ve hasta olan sigortalının hastalık derecesine göre itina gösterilmesi lâzımdır. Teşkilâtlarımızca bu hususlar son derece şikâyet konusu olmaktadır. Son sigorta genel kurulunda ileri sürülen temennilerin dikkate alınarak tatbikini istemekteyiz.

ÇALIŞMA MÜDDETLERİ VE KOORDİNASYON KARARLARI

10 — Bütün hür âlemde işçinin çalışma müddetleri haftada 36 — 40 saate indirildiği bir zamanda, bizde işçi haftada 48 — 56 saat çalışmakta ve buna ilâveten koordinasyon kararı gereğince işçiyi hftada tatilinden dahi istisna kılmak suretiyle devamlı çalıştıran iş yerlerimiz bulunmaktadır ve bu hal şikâyet konusu olmaktadır. Memeleketimiz bugünkü iktisadî hamlesinde faydalı olacağına inandığımız haftada 48 saat çalışmayı uygun bulmaktayız. Fakat koordinasyon kararının yürürlükte olmasını icap ettirecek bir halin memleketimizde mevcut olduğuna kani olmadığımızdan bu kararın kaldırılmasını ısrarla istemekteyiz.

GREV KANUNU

11 — Grev knunun çıkarılmasını senelerdir istemekteyiz. Bu istek bütün işçi kongrelerinde ileri sürülmekte ve yıllık raporlarında yeralmaktadır. Artık bu isteyimizi kongreler ve toplantılarımızda bahis konusu yapmaktan çıkarmamız lâzımdır. Vatansever Türk işçisinin aklıselimine güvenerek grevi nerede ve neşekilde kullanacağını bildiğine inanmak icap eder. Hür milletler toplnluğu seviyesinde olduğunu kabul ederek ve grevi bir istismar vesilesi saymıyacağına inanarak, hür ve medenî milletlerin işçilerine çok eski seneler önce tanınan grev hakkı Türk işçisine deteslim etmek zamanının geldiğine değil geçtiğine kani bulunmaktayız. Bu talebimiz zamanzaman "Grev yapmak için kasalarınızda paranız yoktur" cevabı ile karşılanmıştır. Bu münsebetle şunu da ilâve edeyim ki grev para ile değil, para grevi almakla temin edilir.

HÜR DÜNYA İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDARASYOUNUNA İLTİHAK

12 — Merkezi Bürüksel'de bulunan ve 96 Devleti temsilen 134 teşkilâttan 55 milyon işçinin üye olduğu bu teşekküle Türkiye İşçi Sendikaları Konfedarasyonunun yüe olmayan komünist blokunun da istismarına son ve Katılma kararımızın yerine getirilmesi için İcra Vekilleri Heyetinin kararı icap etmektedir. 1953 senesinden beri hükûmetimiz nzdind yaptığımız teşebbüsler semeresini vermemiştir. Son olarak çalışma Vekâleti ile yaptığımız temasta adı geçen teşkilâtın dünya ölçüsündeki faaliyetlerini nelerden ibart olduğu hususu İcra Heyetimizce tetkik edilerek bir karara varılması istnmiştir. 1948 senesinde kurulan bu teşekkülün yapmış olduğu faaliyeti tetkik etmiş ve millî bünyemize uygun çalışbalarda bulundukları kanaatine varmış bulunmaktayız. İçte ve dışta sevgili milletimizi şerefle temsil edecek Türk işçisinin en büyük organı oan Konfedarasyonumuzun üye olması, üye olmayan komünist blokunun da istismarına son verecektir. Zaman zaman Kıbrıs meselesini müzakere eden Hür Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonunun Genel Kurullarında bu millî davamızı da savunma imkânına kavuşmuş oacağız. Bu smimî isteğimiz hükûmetizimce de kbul edilerek iltihak kararımızı imza etmelerini en yakın bir zamanda beklemektyiz.

Garson ve aşçı yetiştirilmesi için okul

"İş ve İşçi Bulma Kurumunun Tophanedeki Müdürlük binasında tesis ettiği Aşçı çe Garson Eğitim merkezi 1959 devresi için talebe kabulüne başlamıştır. İlk ve orta okul mezunu olan öğrencilere 8 aylık eğitim devresi içinde her gün 3 lira, dört aylık tatbiki devrede ise, çalıştıkları müesseselerce ayda asgarî 300 lira ücret verilmektedir. Eğitimi tamamlayıp diploma alanlar büyük turistik müesseselerde derhal işe yerleştirilmekte, ayda 600 lira - dan itibaren ücret almaya başlamaktadırlar."